

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/2445-7

Dato
20. oktober 2020

Uttalelse til innsigelsessak om reguleringsplan for Måvika i Åfjord kommune

Innsigelsen gjelder deler av reguleringsplanen og omfatter tre delområder. Delområdene omfatter småbåtanlegg med atkomst, og oppføring av flere rorbuer/hytter til fritids- og turistformål. Tiltakene er planlagt oppført innenfor 100-metersbeltet langs sjøen. I to av delområdene vil tiltakene komme i konflikt med truede naturtyper. Ingen av delområdene er i tråd med kommuneplanen. Klima- og miljødepartementet tilrår at innsigelsen tas delvis til følge.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ved brev av 3. august 2020 bedt om en uttalelse fra Klima- og miljødepartementet vedrørende innsigelse fra Fylkesmannen i Trøndelag til reguleringsplan for Måvika i Åfjord kommune. Det ble avholdt befaringsanledning i saken den 22. september 2020.

Sakens bakgrunn

Åfjord kommune vedtok 2. april 2020 reguleringsplan for Måvika. Reguleringsplanen legger til rette for turist- og fritidsformål, herunder blant annet etablering av hytter, rorbuanlegg og bryggeanlegg. Området ligger på oversiden og nedsiden av fylkesvei 6312, omtrent to kilometer sør for det tidligere kommunesenteret i Roan.

Store deler av planområdet er i kommuneplanen avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR), herunder de tre områdene innsigelsen gjelder. En stor del av reguleringsplanen er dermed ikke i tråd med kommuneplanen.

Fylkesmannen i Trøndelag fremmet innsigelse til flere delområder i reguleringsplanen. Flere av innsigelsene er trukket, etter at kommunen har gjort endringer og tilpasninger i planen. Gjenstående innsigelser knytter seg til følgende tre delområder:

- BBS – småbåtanlegg med adkomst,
- BFT1 – inntil 6 rorbuer/hytter og et servicebygg (fritids- og turismeformål). Delområdet utgjør ca. 2,4 dekar, og
- BFT2 – inntil 5 rorbuer/hytter (fritids- og turismeformål). Delområdet utgjør ca. 3,9 dekar. I det vestre hjørnet av delområdet er det for øvrig lagt til rette for parkering.

De tre delområdene innsigelsen knytter seg til ligger innenfor 100-metersbeltet mot sjøen. Videre er det registrert tre truede naturtyper i to av delområdene. Dette er semi-naturlig strandeng (EN/sterkt truet), kystlynghei (EN/sterkt truet) og hagemark/semi-naturlig eng (VU/sårbar). Fylkesmannen i Trøndelag begrunnet innsigelsen med at utbygging i tråd med reguleringsplanen ville komme i konflikt med viktige natur-, landskap- og friluftsverdier, og de nevnte naturtypene.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet, som også deltok på befaringen 22. september 2020, har i brev av 1. oktober 2020 gitt en faglig vurdering av saken. I brevet påpeker Miljødirektoratet at den planlagte utbyggingen berører viktige miljøinteresser knyttet til strandsonen. Det blir også vist til at behovet for utbygging i strandsonen burde vært bedre dokumentert og tydeligere kommunisert i saken. Videre mener Miljødirektoratet at den planlagte utbyggingen får negative virkninger for naturmangfoldet. Miljødirektoratet viser til at det er påvist kystlynghei, hagemark/semi-naturlig eng og semi-naturlig strandeng i delområdene som innsigelsen omfatter. Det vises til at kystlynghei står oppført som sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper, hagemark/semi-naturlig eng er i den samme listen oppført som sårbar naturtype, mens semi-naturlig strandeng er oppført som sterkt truet.

Endelig peker Miljødirektoratet på at omdisponeringer til utbyggingsformål bør avklares i kommuneplanens arealdel, med de prosessene det der er lagt opp til for blant annet medvirkning, og de mulighetene dette gir for å vurdere alternative lokaliseringer. Miljødirektoratet tilrår derfor at innsigelsen i sin helhet tas til følge.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Klima- og miljødepartementet vil innledningsvis vise til § 5-4 første ledd i plan- og bygningsloven. Det fremgår her at berørt statlig organ kan fremme innsigelse til forslag til reguleringsplan i saker som er av "nasjonal eller vesentlig regional betydning". Reguleringsplanen for Måvika berører verdier av nasjonal eller vesentlig regional betydning. Klima- og miljødepartementet vil i det følgende redegjøre kort for disse verdiene. Dernest vil de tre delområdene som innsigelsen gjelder vurderes opp mot disse.

For det første ligger de tre delområdene i 100-metersbeltet langs sjøen. I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag gjelder i utgangspunktet et generelt byggeforbud, jf. plan- og bygningsloven § 1-8 annet ledd. Det skal i disse områdene tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser, jf. plan- og bygningsloven § 1-8

første ledd. Byggeforbudet gjelder imidlertid ikke dersom det er fastsatt annen byggegrense i reguleringsplan, jf. tredje ledd. I henhold til Rundskriv T-2/16 om nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet, skal innsigelse vurderes når planforslaget vil komme i konflikt med hensynene som de Statlige planretningslinjene av 25. mars 2011 for differensiert forvaltning av strandsonen (SPR), legger til grunn. Innsigelse skal også vurderes når planforslaget ikke har tatt særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser langs sjø og vassdrag.

Åfjord kommune ligger i kategorien "områder med mindre press på arealene", jf. SPR kapittel 7. Byggeforbudet gjelder generelt også her, men i disse områdene vil det være enklere for kommunene å gi tillatelse til å bygge enn i områder der presset på arealene er stort. I områder med mindre press på arealene er det flere retningslinjer som skal legges til grunn ved vurderingen av om utbygging skal finne sted. I saken her er det flere retningslinjer som er relevante. Blant annet retningslinjen om at det ikke bør "tillates utbygging i områder som har spesiell verdi i forbindelse med friluftsliv og allmenn ferdsel, naturkvaliteter, naturmangfold, kulturminner, kulturmiljøer og landskap". En annen relevant retningslinje er at alternative plasseringer bør vurderes og velges dersom det er mulig, og det bør vurderes om tiltaket kan trekkes vekk fra sjøen. Samtidig fremgår det at behovet for næringsutvikling og arbeidsplasser, for eksempel satsing på reiseliv og turisme, skal tillegges vekt i vurderingene av tiltak i 100-metersbeltet. Det heter også at det kan være grunnlag for å tillate visse tiltak nær sjøen, som for eksempel brygger, naust, næringstiltak og sjørettede reiselivsplanlegg.

For det andre er det registrert tre truede naturtyper i henhold til Norsk rødliste for naturtyper i to av delområdene. I henhold til Rundskriv T-2/16 punkt 3.6 skal det i slike tilfeller vurderes innsigelse.

BBS – småbåtanlegg med adkomst

Delområdet ligger som nevnt i 100-metersbeltet langs sjøen. Det er ikke registrert forekomster av truede eller utvalgte naturtyper innenfor dette delområdet. Vurderingen blir derfor om tiltaket bryter med føringene i SPR.

Småbåtanlegget vil bli noe eksponert i landskapet i strandsonen. Samtidig kan vi i liten grad se at tiltaket vil fortrenge andre friluftslivsinteresser. Det er en strand i området, men denne ligger litt lenger sør, og vil ikke bli berørt av tiltaket. Etter Klima- og miljødepartementets syn vil ikke etablering av et småbåtanlegg med atkomstveg, som er et sentralt element i utviklingen av området, gi vesentlige negative konsekvenser for naturmiljø og landskap. Det er få hytter i området i dag, og området er lite brukt. Området er lite egnet for bading og strandliv slik det fremstår i dag.

Som nevnt er Åfjord kommune i kategorien "områder med mindre press på arealene" i SPR. Dette er den minst strenge kategorien i SPR. I retningslinjene heter det blant annet at det kan være grunnlag for å tillate visse tiltak langs sjøen, som for eksempel brygger.

I oversendelsesbrevet fra Fylkesmannen i Trøndelag til Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 1. juli 2020 fremgår det at det er behov for nye båtplasser i området. Videre heter det at en småbåthavn vil kunne tilrettelegges for allmenhetens adgang

til området i friluftsyemed. I oversendelsesbrevet tilrår Fylkesmannen i Trøndelag at innsigelsen til småbåthavnen ikke tas til følge.

Klima- og miljødepartementet har ved den samlede vurderingen lagt vekt på at småbåthavnen i mindre grad vil få negative konsekvenser for friluftsliv og landskap. Videre er det lagt vekt på at området er i kategorien "områder med mindre press på arealene" i SPR. Klima- og miljødepartementet støtter på denne bakgrunn ikke innsigelsen knyttet til området BBS med atkomstveg.

BFT1 – inntil 6 rorbuer/hytter og et serviceanlegg (fritids- og turismeformål)

Dette delområdet utgjør omtrent 2,4 dekar. Delområdet ligger innenfor 100-metersbeltet langs sjøen. Etter Klima- og miljødepartementets syn vil dette tiltaket være svært eksponert mot sjøen. Rorbuene/hyttene vil også i stor grad begrense muligheten for ferdsel og opphold i strandsonen. Selv om det trolig er relativt lite ferdsel i området i dag, vil ferdselen antakelig øke når de øvrige hyttene og evt. småbåtanlegget er bygget, og når de pågående arbeidene med tunnelfremføring i området er avsluttet. Utbygging i delområdet vil derfor komme i konflikt med allmenne interesser som friluftsliv og landskap.

I tillegg til at arealet ligger innenfor 100-metersbeltet langs sjøen, er det forekomster av naturtypene semi-naturlig strandeng og semi-naturlig eng (hagemark) i delområdet. Semi-naturlig strandeng er i henhold til Norsk rødliste for naturtyper kategorisert som sterkt truet (EN). Arealet med semi-naturlig strandeng er ca. 0,2 dekar, og er i konsekvensutredningen beskrevet som intakt. Ingen rødlistede arter er observert på lokaliteten.

Arealet med semi-naturlig eng (hagemark) er ca. 1,1 dekar. Semi-naturlig eng (hagemark) er i Norsk rødliste for naturtyper kategorisert som sårbar (VU). I konsekvensutredningen er arealet beskrevet å være i en brakkleggingsfase. Videre pekes det på en relativ høy grad av tetthet mellom trærne, som gjør skillet mot beiteskog uklar. På befaringen var det tydelig at gjengroingen av arealet var kommet relativt langt.

Miljødirektoratet vurderer at forekomstene av semi-naturlig strandeng og semi-naturlig eng (hagemark) ikke har svært lav kvalitet. Klima- og miljødepartementet legger Miljødirektoratets vurdering til grunn. Forekomstene av naturtypene har dermed en verdi som tilsier det kan reises innsigelse i henhold til Rundskriv T-2/16. Klima- og miljødepartementet legger for øvrig til grunn at naturtypene ikke kan ivaretas dersom utbyggingen av rorbuene/hyttene blir gjennomført.

Videre strider formålet i delområdet med formålet i kommuneplanens arealdel, hvor delområdet er avsatt til LNFR-formål. Det heter i SPR at kommuneplanen skal legges til grunn for eventuell utarbeiding av reguleringsplan.

Ved vurderingen av innsigelsen har Klima- og miljødepartementet lagt vekt på at delområdet har forekomster av truede naturtyper. I tillegg vil utbygging i tråd med reguleringsplanen få negativ innvirkning på landskapet og muligheten for friluftsliv i strandsonen. Det er også lagt en viss vekt på at tiltaket ikke er i samsvar med kommuneplanen. Klima- og miljødepartementet kan ikke se at den samfunnsmessige nytten som reguleringsplanen

fremmer, herunder etablering av arbeidsplasser, fører til en annen konklusjon. På denne bakgrunn finner Klima- og miljødepartementet at innsigelsen fra Fylkesmannen i Trøndelag knyttet til dette delområdet bør tas til følge.

BFT2 – inntil 5 rorbuer (fritids- og turismeformål), herunder også foreslått ny parkering (SPA1)

Arealet omfatter ca. 3,9 dekar. Delområdet ligger i 100-metersbeltet langs sjøen. Delområdet vil være svært eksponert mot sjøen. Rorbuene/hyttene vil også i stor grad begrense muligheten for ferdsel og opphold i strandsonen. Selv om det trolig er relativt lite ferdsel i området i dag, vil ferdselen antakelig øke når de øvrige hyttene og evt. småbåtanlegget er bygget, og når de pågående arbeidene med tunnelfremføring i området er avsluttet. Utbygging i delområdet kan derfor komme i konflikt med allmenne interesser som friluftsliv og landskap.

Videre er det i deler av området registrert naturtypelokalitet av kalkfattig kystlynghei (ca. 2,5 dekar). Kystlynghei har kategorien sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for naturtyper.

I henhold til konsekvensutredningen er lokaliteten av kystlynghei i en tidlig gjenvekstfase. Ingen rødlistede arter ble observert. På befaringen var det tydelig at gjengroingen av arealet var kommet relativt langt. Miljødirektoratet vurderer imidlertid at lokaliteten ikke har svært lav kvalitet. Klima- og miljødepartementet legger Miljødirektoratets vurdering til grunn. Lokaliteten har dermed en verdi som tilsier det kan reises innsigelse i henhold til Rundskriv T-2/16. Klima- og miljødepartementet legger for øvrig til grunn at naturtypene ikke kan ivaretas dersom utbyggingen av rorbuene/hyttene blir gjennomført.

Videre strider formålet i delområdet med formålet i kommuneplanens arealdel, hvor delområdet er avsatt til LNFR-formål. Det heter i SPR at kommuneplanen skal legges til grunn for eventuell utarbeiding av reguleringsplan

Ved vurderingen av innsigelsen har Klima- og miljødepartementet lagt vekt på planens negative innvirkning på allmenne interesser som friluftsliv og landskap i strandsonen. Videre er det lagt vekt på forekomsten av kystlynghei, som er en truet naturtype. Endelig er det lagt en viss vekt på at tiltaket ikke er i samsvar med kommuneplanen. Klima- og miljødepartementet kan ikke se at den samfunnsmessige nytten som reguleringsplanen fremmer, herunder etablering av arbeidsplasser, fører til en annen konklusjon. På denne bakgrunn finner Klima- og miljødepartementet at innsigelsen fra Fylkesmannen i Trøndelag knyttet til dette delområdet bør tas til følge

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet støtter innsigelsene knyttet til delområdene BFT1 og BFT2. De planlagte tiltakene vil etter departementets syn være i vesentlig konflikt med Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen og de hensyn som for øvrig ligger til grunn for byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen. Klima- og miljødepartementet finner også at tiltakene vil komme i vesentlig konflikt med viktige naturverdier.

Klima- og miljødepartementet støtter ikke innsigelsen til delområdet BBS.

Med hilsen

Øyvind Andreassen (e.f.)
avdelingsdirektør

Andreas Akerlie Arntzen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fylkesmannen i Trøndelag
Miljødirektoratet
Åfjord kommune